

U KAŽDÉ ÚLOHY OZNAČTE VŽDY POUZE JEDEN ŘÁDEK SE SPRÁVNOU ODPOVĚDÍ/SPRÁVNÝM ŘEŠENÍM.

- ÚLOHY Č. 1–10 JSOU ZA 2 BODY

- ÚLOHY Č. 11–22 JSOU ZA 2,5 BODU

- ÚLOHY Č. 23–37 JSOU ZA 2 BODY

- ÚLOHY Č. 38–45 JSOU ZA 2,5 BODU

ZA ŠPATNÉ ŘEŠENÍ SE NEODEČÍTÁJÍ ŽÁDNÉ BODY.

---

1. Jak se jmenoval film, který získal v roce 2018 Oscara – cenu Americké filmové akademie?

- a) The Silent Child (Tiché dítě)
- b) A Quiet Place (Tiché místo)
- c) Deaf Child (Neslyšící syn)
- d) Plemya (Kmen)

2. Jak se jmenuje elektronický časopis, který začal v roce 2018 vydávat Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR?

- a) Jsem jedno ucho
- b) Dětský sluch
- c) Unie
- d) Elán

3. Kdy slavíme Mezinárodní den neslyšících?

- a) v únoru
- b) v dubnu
- c) v červnu
- d) v září

4. Jak se jmenoval průlomový zákon, který byl schválen v roce 1998?

- a) Zákon o českém znakovém jazyce
- b) Zákon o znakové řeči
- c) Zákon o komunikaci neslyšících
- d) Zákon o sociálních službách pro neslyšící

5. Co je Tamtam?

- a) tradiční festival neslyšících umělců
- b) společnost poskytující ranou péči pro rodiny se sluchově postiženými dětmi
- c) časopis pro sluchově postižené
- d) kavárna s neslyšící obsluhou

6. Kam se prostřednictvím chirurgického zákroku vkládá tzv. kochleární implantát?

- a) do bubínkové dutiny ve středním uchu
- b) do hlemýždě ve vnitřním uchu
- c) do sluchových drah v mozkovém kmeni
- d) do zvukovodu v zevním uchu

7. Může neslyšící člověk řídit v České republice auto?

- a) Ano, ale jen v doprovodu slyšícího spolujezdce.
- b) Ano, ale musí mít řidičský průkaz.
- c) Ano, ale pouze pokud má sluchovou ztrátu nižší než 70 dB.
- d) Ne, nemůže.

8. Který obor u nás v současné době nelze vystudovat ve střední škole specializované na vzdělávání žáků se sluchovým postižením?

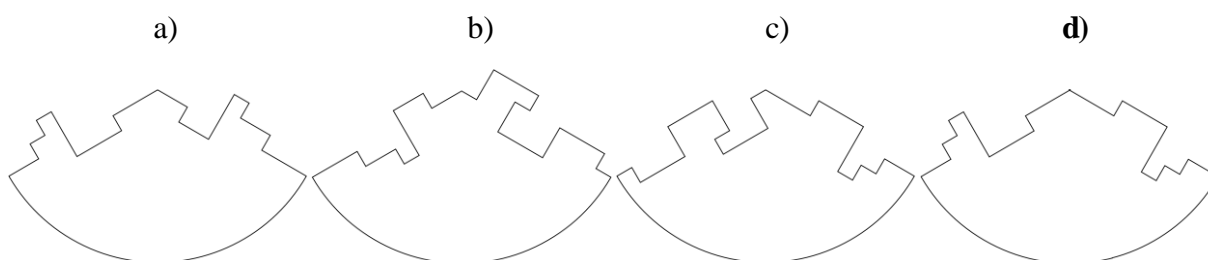
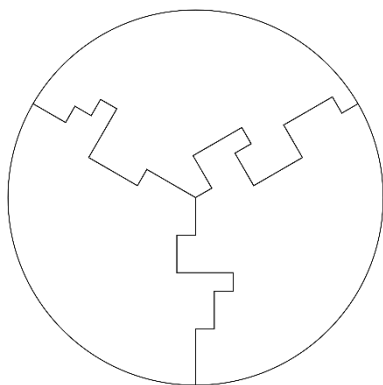
- a) asistent zubního technika
- b) mechanik strojů a zařízení
- c) reprodukční grafik pro média
- d) zahradník

9. „Dotyková dlaňová abeceda, při které se jednotlivá písmena vyznačují pomocí ustálených pohybů a dotyků prováděných na dlani a prstech ruky příjemce sdělení“. Který komunikační systém je takto definován v zákoně?

- a) Braillova abeceda
- b) Lormova abeceda
- c) Pichtova abeceda
- d) prstová abeceda

10. Které tvrzení o znakových jazycích je pravdivé?

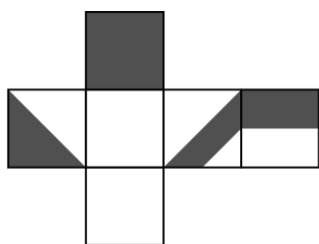
- a) Znakové jazyky jsou neverbálně nevokální.
- b) Znakové jazyky jsou vizuálně vokální.
- c) Znakové jazyky jsou vizuálně motorické.
- d) Znakové jazyky jsou neverbálně motorické.

11. Kruh na obrázku byl rozřezán na 3 díly. Určete, který z tvarů a)–d) nemohl vzniknout z tohoto rozřezání.**12. Která z navrhovaných možností je logickým pokračováním dané číselné řady?**

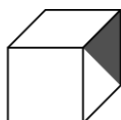
5, 3, 8, 6, 11, ?

- a) 13
- b) 9
- c) 21
- d) 7

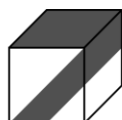
13. Která z krychlí není sestavena z této předlohy?

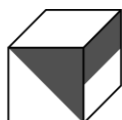
a)

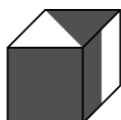
b)

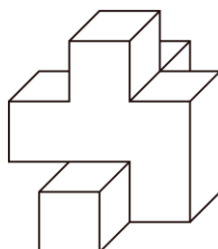
c)

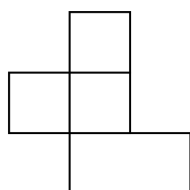
d)

14. Na obrázku vidíte přední stranu tělesa.

Z které strany byl pořízen tento náčrtek?

a) zleva

b) zprava

c) zepředu

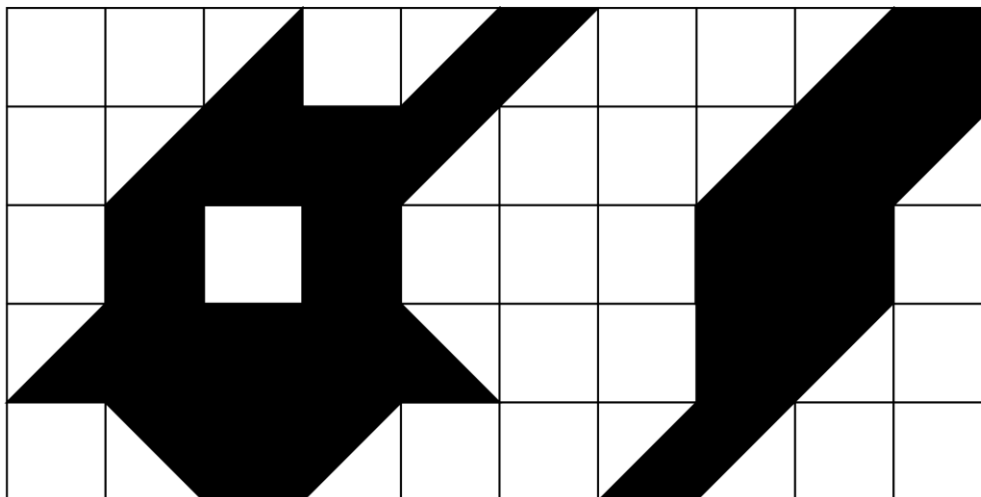
d) zezadu

15. V následujícím příkladu jsou číslice nahrazeny obrázkovými symboly. Každému obrázku odpovídá právě jedna číslice. Z nabídnutých možností vyberte číslici, která odpovídá symbolu ♠.

- a) 1
- b) 4
- c) 5
- d) 9

16. Určete, kolik procent čtverečkové plochy je vybarveno černě.

- a) 40 %
- b) 41 %
- c) 42 %
- d) 43 %

17. Určete, které dva kódy jsou totožné.

1) ZTNA2NQIJMXI6B9

2) ZTNA2NQIIMXI9B9

3) ZTNA2NQIJMXI9B9

4) ZNTA2NQIJMXI9B9

5) ZTNA2NQIJMXI9B9

6) ZTNA3NQIJMXI9B9

- a) 3 a 5
- b) 4 a 6
- c) 1 a 5
- d) 2 a 6

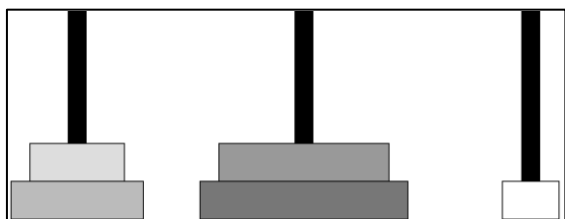
18. Podstatou úlohy je přesouvání kotoučů z jedné tyče na druhou za použití co nejmenšího počtu tahů. Při přesouvání kotoučů je přitom potřeba dodržovat dvě následující pravidla:

A. V jednom tahu lze přesouvat vždy pouze jeden kotouč, nikdy více kotoučů najednou.

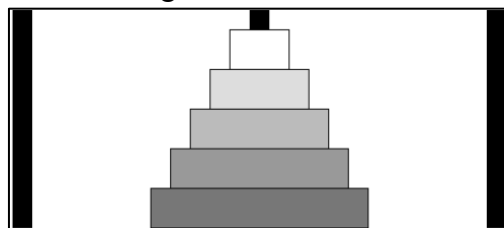
B. Při přesouvání lze umístit pouze menší kotouč na větší, nikdy naopak.

Vaším úkolem je z nabídky možností a)–d) vybrat tu, která odpovídá minimálnímu počtu tahů nutných k přemístění kotoučů z výchozí konfigurace do cílové konfigurace.

Výchozí konfigurace:

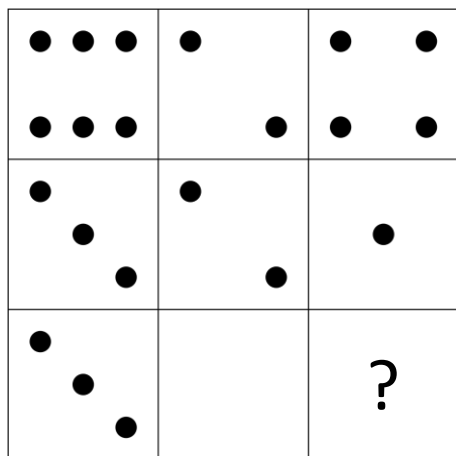

Cílová konfigurace:

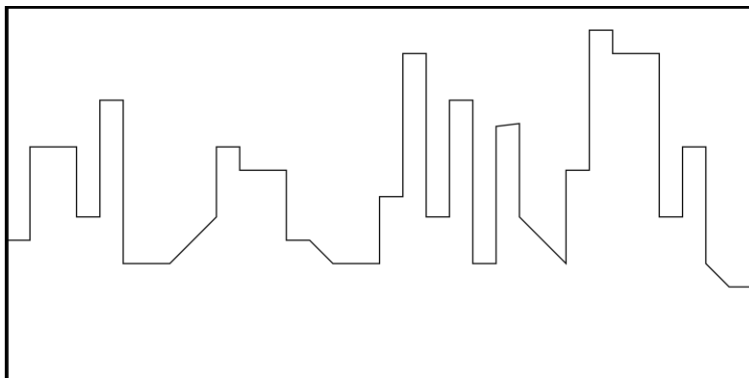
- a) 5
- b) 7
- c) 9
- d) 11

19. Která z nabízených možností a)–d) patří do čtverce s otazníkem?

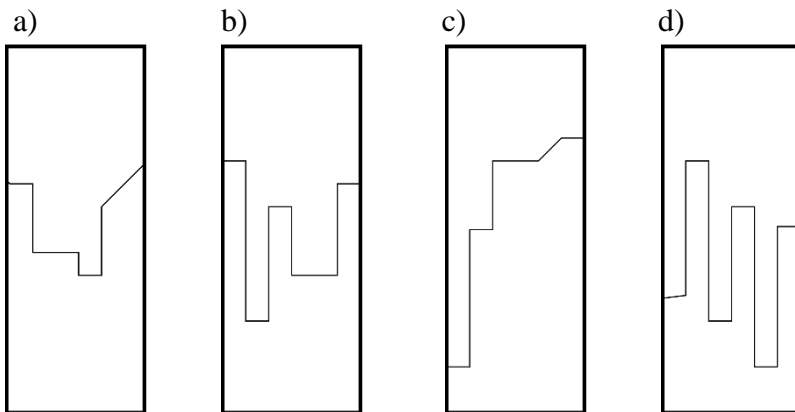

- a)
- b)
- c)
- d)

20. Na obrázku vidíte panorama města.

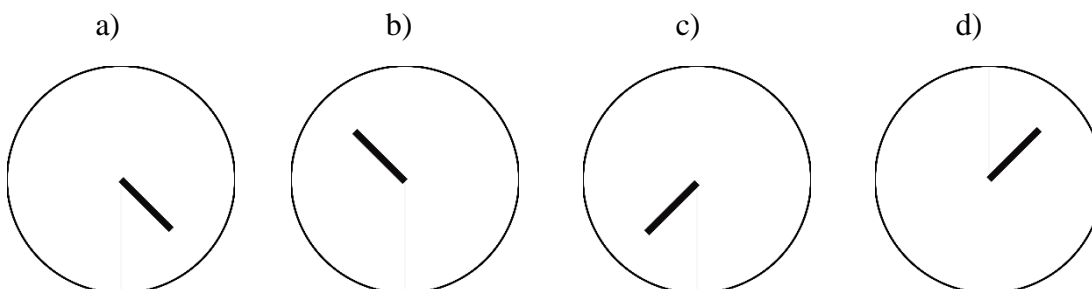
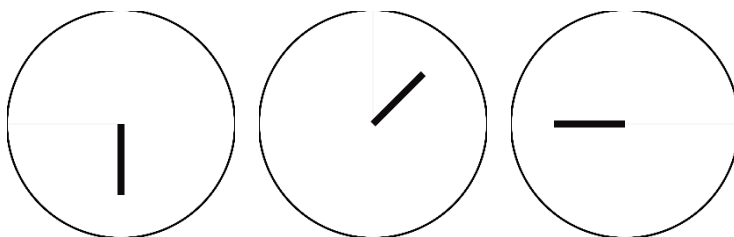

Který z výškově i stranově obrácených obrázků a)–d) není součástí panoramatu města?

21. Který ze zašifrovaných textů odpovídá slovům HELEN KELLER? V každém z nabízených nápisů odpovídá každému písmenu abecedy vždy jeden stejný symbol. Každý nápis ale používá jiný kód.

- a)
- b)
- c)
- d)

22. Který z obrazců a)-d) je logickým pokračováním této řady?**23. Označte řádek, na kterém je souvětí s vedlejší větou příslovečnou přípustkovou.**

- Poslechněte si pořad o tom, jak se vyrovnat s negativními reakcemi okolí.
- Když vás potká drobná nepříjemnost zvaná opar, použijte náš přípravek již při prvních příznacích.
- Neztrácejte naději, i když vás potkají nějaké ty trable.
- Nebude-li pršet, nezmoknem.

24. Označte řádek, na kterém jsou obě věty jednočlenné.

- Je mi pěkně blbě. – O víkendu nás čeká výrazné ochlazení.
- V nížinách se na teploměru objeví až -10 stupňů Celsia. – Bude strašná kosa.
- Pavlně se najednou udělalo mdlo. – Kde bude o víkendu nejchladněji?
- V sobotu a v neděli bude mrazivo. – Po některých jídlech mě pálí žába.

25. Označte řádek, na kterém podtržené výrazy nejsou podmětem.

- Vyrůstat bez lásky je velký handicap.
- Dobry příběh tvoří podle mě láska, empatie a emoce.
- Soustavnému ponižování nesmí být u nás nikdo vystaven.
- Pro královnu je česnek v pokrmech tabu.

26. Označte řádek, na kterém je nesprávné tvrzení.

- a) Přísloví *Kdo lže, ten krade.* a *Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.* představují podřadná souvětí s vedlejší větou podmínkou.
- b) Výrazy *shuníčkáři, vítači* a *havlisté* jsou expresivní neologická vyjádření utvořená odvozením z různých slovnědruhových základů.
- c) Ve větě *Koženou kabelku značky Launer vlastní královna už přes padesát let.* má výraz *vlastní* jinou slovnědruhovou i větňčlenskou platnost než ve větě *Strýc nemá žádné vlastní děti.*
- d) Vedlejší věta v souvětí *Královna jí banány vidličkou a nožem, aby nevypadala jako opice.* je příslovečná podmínková.

Přečtěte si následující text a vypracujte úlohu č. 27.

Mezi jednotlivými částmi složeniny je možné určit syntaktické vztahy podobně jako mezi větnými členy. V kompozitech *černobílý, hlavohrud'* jsou oba členy ve vztahu koordinace (*černý + bílý, hlava + hrud'*), zatímco v kompozitech *sněhobílý* či *kávovar* se mezi oběma základy realizuje vztah determinace, tj. jeden základ blíže významově určuje základ druhý (*sněhově → bílý, vaří ← kávu*).

27. Označte řádek, na němž se vyskytují pouze ta kompozita, mezi jejichž členy je vztah determinace.

- a) sladkokyselý, kočkopes, Baltoslovan
- b) šterkopísek, červenomodrobílý, psod
- c) pískomil, novomanžel, časosběrný
- d) hovnivál, hluchoslepý, pravdomluvný

28. Názvy zákusků a cukroví pocházejí často z deminutiv – zdrobnělin. Označte řádek, na kterém je název zákusku / cukroví tvořen jinak než zdrobněle.

- a) brambůrek, věneček, rakvička
- b) špička, indiánek, kokoska
- c) oválek, rohlíček, banánek
- d) košíček, trubička, dortíček

29. Označte řádek, na němž je u slovesných tvarů změněna pouze příslušná kategorie.

- a) způsob: psali jste – pište
- b) čas: čteme – přečteme
- c) osoba: chtěla by – chtěl by
- d) číslo: vařili jste – vařil jsem

Přečtěte si následující text a vypracujte úlohy 30 a 31.

Šéfkuchař z královského dvora odtajnil, že královna preferuje jako dezert obyčejný banán. Ten však jí nezvykle příborem, aby prý nevypadala jako opice. Odřízne konce, pak banán podélně rozpůlí, oloupe a rozkrájí na malé plátky, jež si pak s grácií vkládá vidličkou do úst.

Zdroj: www.blesk.cz

30. Označte řádek, na kterém je nesprávné tvrzení.

- a) Slovesa *odtajnit* a *preferovat* se vždy spojují s přímým předmětem.
- b) Ve vedlejší větě *aby prý nevypadala jako opice* je sloveso ve tvaru kondicionálu přítomného.
- c) Slovesa *odřízne*, *rozpůlí*, *rozkrájí*, *oloupe*, *vkládá* jsou dokonavá.
- d) V textu je celkem devět slovesných tvarů určitých a ani jeden tvar neurčitý.

31. Označte řádek, na kterém je nesprávné tvrzení.

- a) Slovo *příbor* je hyperonymem ke slovu *vidlička*.
- b) Ke slovu *dezert* nelze v češtině nalézt synonymní výraz.
- c) Vyjádření *s grácií* je významově blízké výrazům *elegantně*, *s půvabem*.
- d) Substantivum *královna* je polysémní; ve vyjádřeních *královna plesu*, *růže je královna květin*, *včelí královna* došlo k metaforickému přenesení základního významu.

32. Označte řádek, kde nejméně jeden z příkladů neodpovídá uvedené charakteristice.

- a) Od substantiv jsou tvořeny názvy konatelské: *kloboučník*, *kariérista*, *metodik*, *koncesionář*.
- b) Od sloves jsou tvořeny názvy činitelské: *doručovatel*, *investor*, *trenér*, *konvertita*.
- c) Od adjektiv jsou tvořeny názvy nositelů vlastnosti: *lakomec*, *mladík*, *dlohán*, *tlustoch*.
- d) Od sloves jsou tvořeny názvy výsledků děje: *odstřížek*, *doplatek*, *žloutek*, *úlovek*.

Přečtěte si následující text a vypracujte úlohy 33, 34 a 35.

Od doby, co se přivdala do královské rodiny, musí Meghan podstupovat jednu útrapu za druhou. Královský šéfkuchař Darren McGrady práskl, že mu Jeho výsost zakázala v Buckinghamském paláci vařit spoustu populárních jídel. A mezi nimi je i jedno z těch, které Meghan doslova zbožňuje!

Rýže, těstoviny a brambory nesmí překročit práh kuchyně. Královna se tak prý rozhodla proto, že si chce držet dál od těla pochutiny, které obsahují velký podíl sacharidů. K těm patří i oblíbená italská pasta.

Chudinka Meghan! Pro těstoviny s pomalu vařenou cuketou by totiž šla světa kraj. Dokonce to jídlo označila za „božské pošušňáníčko“. Ráda doma dělá pastu na x způsobů a vymyslela recept s cuketou, kterou vaří čtyři hodiny, až se z ní stane dokonalá omáčka.

Zdroj: www.blesk.cz

33. Označte řádek, na kterém se nacházejí pouze výrazy, které jsou ve výchozím textu expresivní.

- a) přivdala se, útrapu, práskl, zakázala
- b) spoustu, zbožňuje, překročit, pochutiny
- c) chudinka, božské, pošušňáníčko, práskl
- d) přivdala, podstupovat, šéfkuchař, dokonalá

34. Označte řádek, na kterém je nesprávné tvrzení.

- a) Slovo *jídlo* má dva významy: 1. *jedení, konzumace potravy* (srov. chuť k jídlu, nečti při jídlu), 2. *potraviny připravené k požívání, pokrm* (srov. teplé jídlo; vařit dobrá jídla; málo jídla). V podtržené větě výchozího textu se realizuje druhý z nich.
- b) V textu se vyskytují nejméně dva frazeologismy.
- c) Výrazy *populární* a *oblíbený* jsou homonymní.
- d) Substantivum *ryže* je látkové, substantiva *brambory* a *pochutiny* ne.

35. Označte řádek, na kterém je nesprávné tvrzení.

- a) Výraz *ráda*, jímž začíná poslední souvětí, je z hlediska syntaktického doplněk, z hlediska morfologického jmenný tvar přídatného jména.
- b) Spojení *čtyři hodiny* v posledním souvětí je v nominativu.
- c) Výraz *kteřou* z posledního souvětí představuje syntakticky předmět, z hlediska morfologického vztažné zájmeno v akuzativu singuláru.
- d) Vedlejší věta *že mu Jeho výsost zakázala v Buckinghamském paláci vařit spoustu populárních jídel* (ve druhém souvětí) je předmětná.

Přečtěte si následující souvětí a vypracujte úlohu č. 36.

Dáte-li si na profil seznamky ne klasickou občankovou fotku, ale fotku z cestování, se zvířaty, s kytarou nebo s čímkoli, co vás vystihuje, váš potenciální partner má téma, kterého se může chytit.

36. Označte řádek, na kterém popis neodpovídá uvedenému souvětí.

- a) Souvětí je podřadné, hlavní je třetí věta.
- b) Souvětí obsahuje tři vedlejší věty.
- c) V pořadí první věta je vedlejší věta příslovečná časová; rozvíjí větu hlavní.
- d) V pořadí druhá věta je vedlejší věta přívlastková a rozvíjí první větu vedlejší.

37. Označte řádek, na kterém není žádný pravopisný nedostatek.

- a) To je značně nestandardní postup.
- b) Povolení vykonávat činnost v souladu se stanovami se vztahuje pochopitelně pouze na řádné členy.
- c) Při jízdě na kole se všichni spotili.
- d) Divadlo mělo výjimečně na programu veselohru Vítězství.

Přečtěte si následující úryvek z kapitoly z knihy *Sign Language: An International Handbook* a vyberte správné odpovědi k úlohám č. 38–45.

The topic of this chapter is pluralization in sign language. All natural languages seem to have means to distinguish a single entity (singular) from a number of entities (plural). This distinction is expressed by a difference in the grammatical category number. Typically, the singular is the unmarked form, whereas the plural is the marked form, which is derived from the singular by specific morphological operations such as affixation, stem internal change, or reduplication. Plural can be expressed on nouns, pronouns, demonstratives, determiners, verbs, adjectives, and even prepositions. In this chapter, we will be mainly concerned with singular and plural forms although many languages have more fine-grained distinctions such as, for example, singular, dual, and plural. Patterns of plural marking have been described for a number of different sign languages.

Descriptions of pluralization in many different sign languages show that within a single sign language, various plural marking strategies may exist. Certain strategies such as reduplication and the use of numerals and quantifiers are attested in most sign languages. We first describe the basic patterns of plural marking, which are attested in many different sign languages, namely (two kinds of) reduplication and zero marking. We illustrate the basic patterns with examples from DGS but also include examples from other sign languages to illustrate typological variation.

Two general patterns of nominal plural formation that are mentioned frequently in the literature are zero marking and reduplication (or, to be more precise, triplication) of the noun. Reduplication typically comes in two types: (i) simple reduplication and (ii) sideward reduplication. Interestingly, both kinds of reduplication only apply to certain kinds of nouns.

It will become clear in the examples below that plural reduplication usually involves two repetitions. Moreover, various articulatory factors may influence the number of repetitions: (i) the effort of production (more complex signs like, e.g., VASE tend to be repeated only once), (ii) the speed of articulation, and (iii) the syllable structure of a mouthing that co-occurs with a sign since the manual and the non-manual part tend to be synchronized. In addition, the prosodic structure may influence the number of repetitions, which seems to increase in prosodically prominent positions, for instance, at the end of a prosodic domain or in a position marked as focus. Finally, we find some individual (and probably stylistic) variation among signers with respect to the number of repetitions. While some signers repeat the base noun twice, others may either repeat it only once or three times. Although additional repetitions may emphasize certain aspects of meaning, we assume that the distinction between reduplication and triplication is not part of the morphosyntax of plural marking proper.

Reduplication is not an option for DGS nouns that are body anchored or involve complex movement. By contrast, non-body anchored midsagittal and lateral nouns permit reduplication. Figures 6.3 and 6.4 illustrate that for symmetrical midsagittal nouns such as BOOK, the plural form is marked by simple reduplication of the whole sign, whereas the crucial morphological modification of non-body anchored lateral nouns such as CHILD is sideward reduplication. Sideward reduplication is a clear example of partial reduplication since the reduplicant(s) are

performed with a shorter movement. The case of simple reduplication is not as clear. Typically, the reduplicant(s) are performed with the same movement as the base; in this case, simple reduplication would be an example of complete reduplication. Occasionally, however, the reduplicant(s) are performed with a reduced movement and thus, we are dealing with partial reduplication.

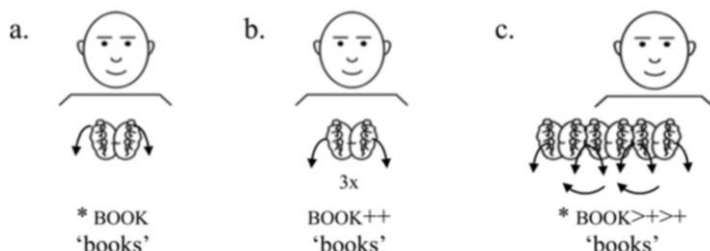

Fig. 6.3: Plural marking with the midsagittal noun *BOOK* in DGS. Copyright © 2005 by Buske Verlag. Reprinted with permission.

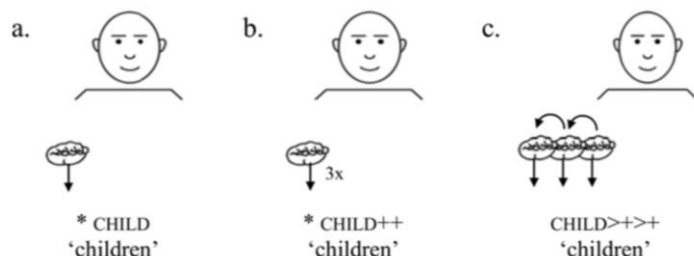

Fig. 6.4: Plural marking with the lateral noun *CHILD* in DGS. Copyright © 2005 by Buske Verlag. Reprinted with permission.

Převzato a upraveno z: WOLL, B., STEINBACH, M., PFAU, R. (eds.). Sign Language: An International Handbook. Berlin: De Gruyter Mouton, 2012.

38. Který z následujících názvů není vhodný jako název tohoto úryvku?

- Plurality
- Plural
- Pluralization
- Pluralism

39. Které z následujících tvrzení nevyplývá z textu?

- Je pravděpodobné, že všechny přirozené jazyky mohou vyjádřit mnohost.
- Prozkoumané znakové jazyky umí vyjádřit množné číslo.
- Gramatická kategorie čísla je ve všech přirozených jazycích stejná.
- Množné číslo lze utvořit pouze u některých slovních druhů.

40. Co, podle informací uvedených v textu, nepatří mezi specifické morfologické postupy, kterými můžeme ze singuláru vytvořit plurál?

- a) přidání předpony či přípony
- b) reduplikace
- c) změna v kořeni
- d) dualizace

41. Které z následujících tvrzení nevyplývá z textu?

- a) Ve znakových jazycích existuje mnoho strategií, jak vyjádřit plurál.
- b) V mnoha znakových jazycích je pro tvoření množného čísla užíván tzv. *zero marking*.
- c) Jedním ze způsobů, jak znakové jazyky tvoří plurál, je užití kvantifikátoru.
- d) Ve všech znakových jazycích se pro tvoření plurálu využívají mj. číslovky.

42. Které z následujících tvrzení o reduplikaci vyplývá z textu?

- a) Reduplikace je ve znakových jazycích užívána při tvoření plurálu podstatných jmen.
- b) Reduplikace nazývaná *simple* je aplikovatelná na všechna přídavná jména.
- c) Reduplikace nazývaná *sideward* se nejčastěji uplatňuje u zájmen.
- d) Reduplikace byla do různých znakových jazyků převzata z DGS (německého znakového jazyka).

43. Který z těchto faktorů neovlivňuje počet opakování při reduplikaci znaku?

- a) rychlost artikulace znaku
- b) obtížnost artikulace znaku
- c) slabičná struktura artikulovaného mluvního komponentu
- d) místo artikulace znaku

44. Které tvrzení o počtu opakování při reduplikaci znaku vyplývá z textu?

- a) Počet opakování je u jednotlivých typů znaků přesně dán.
- b) Vyšší počet opakování znaku signalizuje otázku.
- c) Počet opakování znaku se může u jednotlivých mluvčích lišit.
- d) Pro počet opakování znaku jsou určující pouze prozodické faktory.

45. Které z následujících tvrzení o DGS nevyplývá z textu?

- a) Znaky ukotvené na těle mluvčího nepodléhají postranní reduplikaci.
- b) Znaky artikulované uprostřed před tělem mluvčího podléhají jednoduché reduplikaci celého znaku.
- c) Znaky artikulované na straně před tělem mluvčího často podléhají částečné reduplikaci.
- d) Znaky artikulované na těle mluvčího často podléhají kompletní reduplikaci.